

Sygnatura akt I C 161/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2020 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Dziwiński

Protokolant: Anna Lasko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 lutego 2020 r. w Kamiennej Górze

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko A. M.

o zapłatę

I uchyla nakaz zapłaty z 3.01.2019 r. i zasądza od pozwanej A. M. na rzecz strony powodowej (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 11.496,84 zł (słownie złotych: jedenaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć 84/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 21.11.2018r. do dnia zapłaty;

II wobec cofnięcia pozwu w pozostałym zakresie postępowanie umarza;

III zasądza od pozwanej A. M. na rzecz strony powodowej (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 3.692,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV nieuiszczone koszty sądowe zalicza na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 161/19

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w B. wniosła o zasądzenie od pozwanej A. M. kwoty 12 016,84 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od dnia 21.11.2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że poprzez podpisanie weksla dnia 11.05.2018 r. pozwana zobowiązała się do zapłaty w dniu 20.11.2018 r. kwoty 12 016,84 zł. Strona powodowa wskazała, że wezwała pozwaną do wykupu weksla, jednak do dnia wniesienia pozwu pozwana nie dokonała żadnej wpłaty. Strona powodowa wyjaśniła, że weksel został wystawiony na zabezpieczenie zwrotu zadłużenia z umowy pożyczki z 11.05.2018 r.

W sprzeczności od nakazu zapłaty pozwana A. M. (k.19-21) wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w wysokości dwukrotności norm prawem przepisanych tj. 7 200 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwana podniosła zarzuty nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, braku istnienia zobowiązania wobec jego spełnienia, braku wymagalności roszczenia z uwagi na brak doręczenia wypowiedzenia, przedwczesności roszczenia, wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, stosowania w umowie pożyczki klauzul niedozwolonych. Pozwana zakwestionowała, aby umowa pożyczki została skutecznie zawarta, wobec braku upoważnienia do działania w imieniu pożyczkodawcy. Pozwana wskazała, że na chwilę obecną nie wie z czego wynika

kwota kapitału, należności ubocznych i jej zastrzeżenia budzą szczególnie pozaodsetkowe koszty kredytu. Pozwana zaznaczyła, że dokonała spłaty rat kredytowych zgodnie z harmonogramem i spłaciła co najmniej 2 065 zł. W ocenie pozwanej umowa zawierała klauzule abuzywne w zakresie usługi „T. p.”, opłaty przygotowawczej, wynagrodzenia prowizyjnego, a ustalenie pozaodsetkowych kosztów odpowiadających prawie 100 % wysokości udzielonej pożyczki jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interes pozwanej.

Za zgodą pozwanej do sporu przystąpiła organizacja pozarządowa Fundacja Ochrony (...) w W., która wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organizacja pozarządowa podniosła zarzuty braku legitymacji czynnej powoda, braku umowy pierwotnej, nieważności umowy pierwotnej, nieudowodnienia roszczenia co do zasady i wysokości, braku wymagalności roszczenia, przedwczesności roszczenia, nieprawidłowej reprezentacji osoby podpisującej umowę, braku spełnienia świadczenia, nieprawidłowego wypełnienia weksla, stosowania klauzul abuzywnych oraz braku odpowiednich podpisów po wezwaniu do zapłaty oraz wypowiedzenia umowy.

Strona powodowa cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 520 zł wobec dobrowolnej spłaty dokonanej przez pozwaną w toku sprawy i w tym zakresie wniosła o umorzenie postępowania i zasądzenie kosztów postępowania (k.63).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10.05.2018 r. została zawarta umowa pożyczki gotówkowej nr (...) między (...) S.A. w B., a A. M. na następujących warunkach. Pozwanej A. M. udzielono pożyczki w kwocie 10 500 zł, całkowita kwota pożyczki wynosiła 5 250 zł, całkowity koszt pożyczki wynosił 7 518zł, całkowita kwota do zapłaty wynosiła 12 768 zł. Pożyczka miała zostać zwrócona w 48 miesięcznych ratach płatnych po 266 zł w terminach wynikających z harmonogramu. Pożyczkobiorca zobowiązany był ponieść koszt opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł, prowizji w kwocie 4 021 zł, wynagrodzenia z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy „T. p.” w kwocie 1 100 zł. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki był wystawiony przez A. M. weksel własny in blanco nie na zlecenie. Od każdego zadłużenia przeterminowanego pożyczkodawca mógł naliczać odsetki za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Pożyczkodawca był uprawniony do wypowiedzenia umowy w przypadku gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania – z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia warunków umowy. Pożyczkodawca mógł wypełnić weksel w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, a także w terminie 14 dni od wypowiedzenia umowy w trybie wyżej opisanym.

W ramach „T. p.” pożyczkobiorca mógł jednorazowo, według swojego wyboru, skorzystać z prawa do bezpłatnego odroczenia maksymalnie z dwóch kolejnych terminów płatności rat albo do bezpłatnego obniżenia o 50 % maksymalnie czterech rat. W tym celu pożyczkobiorca zobowiązany był do złożenia pożyczkodawcy pisemnej dyspozycji.

Dowody: weksel k. 14, umowa pożyczki k.80-82, harmonogram spłat k.83, deklaracja wekslowa k. 84, wniosek o udzielenie pożyczki k. 87-88, wniosek o „t. p.” k.89.

Płatność początkowych rat w wysokości po 266 zł przypadła w porządku kolejno na dzień 20.06., 20.07., 20.08., 20.09., 20.10.2018 r. Pozwana spłaciła pierwszą ratę w dniu 4.07.2018r.; drugą ratę – w dniu 14.08.2018 r.; trzecią – w dniu 17.12.2018 r.; czwartą – w dniu 28.03.2019 r.; piątą – w dniu 20.05.2019 r.

Dowody: harmonogram k. 83, karta klienta k. 85.

W dniu 24 września 2018 r. A. M. doręczono wezwanie do zapłaty na rzecz pożyczkodawcy kwoty 304 zł zakreślając 7 dniowy termin od daty otrzymania pisma.

Dowody: wezwanie k. 67, książka nadawcza k. 68-70, wydruk ze strony internetowej Poczty Polskiej k.71-73.

Weksel zobowiązujący A. M. do zapłaty kwoty 12 016,84 zł został wypełniony. W dniu 25 października 2018 r. zostało pozwanej doręczone pismo zawierające oświadczenie pożyczkodawcy o wypowiedzeniu umowy pożyczki oraz wezwanie do wykupu weksla w terminie 30 dni.

Dowody: kopia weksla k. 14, wypowiedzenie k. 4, książka nadawcza k. 74-76, wydruk ze strony internetowej Poczty Polskiej k.77-79.

Powództwo zostało wniesione w dniu 3 grudnia 2018 r.

Dowód: prezentata k. 2.

Sąd zważył co następuje:

Strona powodowa swoje roszczenie wywodziła z wystawionego przez A. M. weksla, który zabezpieczał spłatę należności z zaciągniętej przez pozwaną umowy pożyczki. Jedną z kluczowych cech weksla jest jego abstrakcyjność, która polega na jego oderwaniu od stosunku podstawowego. Abstrakcyjność weksla doznaje jednak osłabienia w przypadku weksla niezupełnego w chwili wystawienia (weksla in blanco), wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego (jak to miało miejsce w niniejszej sprawie - umowy pożyczki). Dlatego dopuszczalna w niniejszej sprawie była ocena podstawowego stosunku zobowiązaniowego. Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że przedłożone przez stronę powodową do akt sprawy, dokumenty umowy pożyczki, deklaracji wekslowej i samego weksla zawierają własnoręczne podpisy A. M.. Pozwana nie kwestionowała tego, że podpisywała te dokumenty – przeczyła natomiast temu, aby w imieniu pożyczkodawcy umowę podpisała osoba uprawniona. Niewątpliwie pośrednik kredytowy działał w imieniu strony powodowej, która zarówno weszła w posiadanie dokumentów, odnotowała fakt zaciągnięcia przez pozwaną zobowiązania i podejmowała kolejne kroki zmierzające do wyegzekwowania należności (wzywała do zapłaty, składała wypowiedzenie, wypełniła weksel, wystąpiła z pozwem). W ocenie sądu jest oczywiste, że pozwana związała się warunkami umowy pożyczki nr (...) z dnia 10.05.2018 r. Co do zasady roszczenie oparte na umowie pożyczki miało zatem podstawy. Skoro powodowa Spółka uczyniła zadość obowiązkowi udowodnienia roszczenia co do zasady, to w tej sytuacji następuje odwrócenie ciężaru dowodowego na stronę przeciwną i to pozwana chcąc zwolnić się ze zobowiązania, powinna wykazać istnienie faktów niweczących np. że roszczenie zostało zaspokojone. Zgodnie bowiem z przepisem art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Wprawdzie pozwana dołączyła do akt postępowania dowody na częściową spłatę należności, lecz należy zauważyć, że nie dotyczą one tej konkretnej pożyczki – część przelewów wykonano jeszcze przed dniem zawarcia umowy (przelewy z lutego, kwietnia i 4 maja 2018 r. zob. k.25-27), a dwie wpłaty z sierpnia 2018 r. nie zostały przez powodową Spółkę zaliczone na poczet długu z tej konkretnej umowy pożyczki. Lektura karty klienta (k.85) wskazuje, że pozwana miała zaciągniętą u strony powodowej jeszcze jedną pożyczkę - pożyczkę równoległą. Według treści tego dokumentu, w dniu 14.08.2018 r. zatwierdzono wpłatę 136 zł – kwotę 132 zł zaliczono na poczet drugiej raty, zaś kwotę 2 zł na poczet trzeciej raty. Przypomnieć trzeba, że pozwana, chcąc zwolnić się z długu, powinna wykazać, że tych wpłat z sierpnia 2018 r. dokonała na poczet zadłużenia z umowy nr (...), a tego nie zrobiła. Co do sposobu rozliczenia zaciągniętej pożyczki sąd oparł się na wspomnianej karcie klienta (k.85). Pogląd, według którego niepodpisany wydruk komputerowy jest „innym środkiem dowodowym” w rozumieniu art. 309 k.p.c., znajduje aprobatę w orzecznictwie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2016 r., V CSK 13/16, LEX).

Obowiązkiem pożyczkobiorczyni była terminowa spłata pożyczki w miesięcznych ratach według harmonogramu. Wysokość jednej raty wynosiła 266 zł. Zestawienie ze sobą harmonogramu spłat oraz karty klienta prowadzi do wniosku, że pozwana spłaciła pierwszą ratę z 14 dniowym opóźnieniem, a drugą ratę z 25 dniowym opóźnieniem. Co do trzeciej raty, za sierpień – pożyczkobiorczyni zatwierdzono wpłatę 2 zł z nadwyżki za poprzedni miesiąc i kwotę 226 zł w dniu 18.09.2018 r. Dopiero w dniu 17.12.2018 r. pozwana uiściła całość trzeciej, sierpniowej raty (brakujące 38 zł). Według zapisu pkt. 8.1 (a) umowy pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni. Pozwana od 20 września 2018 r., kiedy pojawiła się wymagalność czwartej raty za wrzesień, zalegała z płatnością co najmniej z jedną pełną ratą. W tym też dniu strona pozwana sporządziła wezwanie do zapłaty, które pozwana odebrała w dniu 24 września 2018 r. Dlatego, na dzień sporządzenia przez (...) pisma z wypowiedzeniem, strona powodowa była uprawniona według pkt. 8.1.(a) do wypowiedzenia pozwanej umowy pożyczki, gdyż pozwana opóźniła się w płatności kwoty równej jednej racie ponad 30 dni, a wcześniej wezwano ją do zapłaty. Na dzień 20.10.2018 r. pozwana zalegała z zapłatą 38 zł raty za sierpień oraz pełnej raty za wrzesień, przy jednoczesnej wymagalności kolejnej raty za październik.

Wbrew zarzutom pozwanej o tym, że wystawiono weksel przed upływem 30 dniowego okresu wypowiedzenia umowy, należy zauważyć, że deklaracja wekslowa (k.5) zawierała trzy alternatywne przesłanki uzupełnienia weksla – zatem wystarczyło, że zostały spełnione warunki z lit. a deklaracji wekslowej tj. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od otrzymania wezwania (zob. lit. a deklaracji k. 5). Punkt 8.2 umowy dawał natomiast pożyczkodawcy prawo, aby wypełnić weksel z uwagi na opóźnienie w płatności równej jednej racie ponad 30 dni przy uprzednim wezwaniu do zapłaty oraz upływie 14 dni od wypowiedzenia umowy. Należy stwierdzić, że zostały spełnione oba warunki do spełnienia weksla – warunek wynikający z deklaracji oraz z mocy samej umowy. Wypełnienie weksla było skuteczne i wynikało głównie z samego stwierdzenia opóźnienia (oczywiście po wezwaniu do zapłaty). Nie było zaś uzależnione, jak twierdziła pozwana, od upływu terminu wypowiedzenia.

W regulacji umownej sąd nie dopatrył się klauzul niedozwolonych jakie mógł stosować przedsiębiorca w relacji z konsumentem. Główne warunki umowy były wspólnie uzgodnione, pozwana sama zawnioskowała o pożyczkę w kwocie 5 250 zł(k.88v). Ponadto pożyczkobiorczyni dobrowolnie podpisała warunki „T. p.” (k.89). Należy również wspomnieć, że pozaodsetkowe koszty kredytu (koszty opłaty przygotowawczej, prowizji, wynagrodzenia za „T. p.” wynoszące w sumie 5 250 zł) nie przekraczały maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu liczonych według wzoru z art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, ani maksymalnego pułapu pozaodsetkowych kosztów z ust. 2 cyt. artykułu.

Odniesć się trzeba do podnoszonej przez pozwaną formalnej kwestii braku własnoręcznych podpisów osób uprawnionych do reprezentacji Spółki na piśmie z wypowiedzeniem umowy (k.4) tj. faksymile na tym dokumencie. Należy stwierdzić, że przy dokumentach jakie zostały złożone w sprawie to przedłożenie samej kserokopii wypowiedzenia nie dyskwalifikuje tego dokumentu jako wiarygodnego. Nie ma wątpliwości, że wolą pożyczkodawcy było złożenie oświadczenia woli tej treści, zwłaszcza że powodowa Spółka dochodzi przecież zwrotu pożyczki. Takie przekonanie leżało również u podstaw oddalenia wniosku pozwanej o przedłożenie oryginałów dokumentów.

Pozwana podnosiła, że samo nadanie przesyłki listem poleconym nie jest dowodem na jej zawartość. Przeprowadzenie takiego dowodu jest niezwykle trudne. Na taką kwestię zwracał uwagę H. S., przedstawiciel (...) szkoły matematycznej, który próbował znaleźć zastosowanie praktyczne swoim teoriom. Nie powiódł się jego pomysł przekonania Poczty Polskiej do stosowania urządzenia, które potwierdzałoby treść listu poleconego. Pisząc list na specjalnej maszynie, nadawca otrzymywałby dowód, iż rzeczywista zawartość koperty jest identyczna z kopią, którą posiada. Do zawiązania współpracy S. z Poczta Polska ostatecznie nie doszło i do dziś, wydając poświadczenia nadania listu poleconego, potwierdza się jedynie, że została wysłana koperta. W środku mogło być wszystko albo...nic (szerzej w: Hugo Steinhaus, Wspomnienia i zapiski, Wyd. Atut, Wrocław 2002). Podobnie zresztą rzecz ma się z pozostawianiem awiz w skrzynkach pocztowych bądź korespondencji w drzwiach adresata. Nigdy nie jest pewne, że wszystkie takie pisma docierają do rąk adresata, a ten zapoznaje się z ich treścią. W ten sposób można zakwestionować w zasadzie każdy

tego typu dowód. Przyjąć i zaakceptować jednak trzeba niedoskonałości tych praktycznych zastosowań. Dlatego też w realiach sprawy przyjąć trzeba, że korespondencja nadana do pożyczkobiorczyni zawierała wezwanie do zapłaty i oświadczenie o wypowiedzeniu umowy.

Powodowa Spółka w toku sprawy cofnęła roszczenie o zapłatę kwoty 520 zł i w tym zakresie postępowanie należało umorzyć.

Co do pozostałej części żądania, sąd uchylił nakaz zapłaty z 3.01.2019 r. wobec dyspozycji przepisu art. 496 k.p.c. i ustalenia, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Stąd też należało zasądzić od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 11 496,84 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 21.11.2018 r. do dnia zapłaty.

Rozliczając koszty sąd miał na uwadze wynik sprawy. Częściowe umorzenie postępowania było następstwem dobrowolnej wpłaty pozwanej dokonanej w toku procesu. Zgodnie z przepisem art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do kosztów strony powodowej należały koszt zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł, opłaty sądowej w kwocie 81 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Organizacja pozarządowa przystąpiła do udziału po stronie pozwanej, a ta przegrała proces. Nie było więc podstaw do przyznawania organizacji zwrotu kosztów od strony powodowej, która wygrała sprawę.

Z kolei pozwana została zwolniona od kosztów sądowych w całości, dlatego nieuiszczone koszty opłaty sądowej należało zaliczyć na rachunek Skarbu Państwa.